

E.5 Duurzaam personenvervoer over water (inclusief recreatievaart)

Naam type maatregel	Duurzaam personenvervoer over water (inclusief recreatievaart)	
Omschrijving van het type maatregel		
Algemene beschrijving en definitie type maatregel	<p>Deze maatregel betreft regionale plannen voor de verduurzaming van het personenvervoer over water inclusief de recreatievaart. Binnen bepaalde gebieden, zoals stadscentra of natuurgebieden, kunnen emissiezones ingevoerd worden voor duurzame personen- en recreatievaart. Daarnaast kunnen overheden aansturen op duurzaam inkopen op duurzame vaartuigen.</p> <p>Duurzame recreatievaart richt zich enerzijds op zeilboten en - schepen en anderzijds op boten met een ZE-aandrijving. Dit kunnen ZE-aandrijvingen zijn of hybride schepen met een range extender. Een voorbeeld van het verduurzamen van recreatievaart zijn de grachten in Amsterdam, waar er vanaf 2025 alleen nog emissievrij gevaren mag worden en in 2030 op het Amsterdamse binnenwater (Gemeente Amsterdam, 2020)</p>	
Maatregelen die hieronder vallen	Duurzaam inkopen, duurzaam concessiebeleid, milieuzone vaarwegen	
Indicatie invoeringstermijn	<p>Het inkopen van duurzame vaartuigen voor publieke vervoersdiensten kunnen enkele jaren in beslag nemen. Eerst moet er gekeken worden of er duurzame alternatieven zijn voor de gebruikte vaartuigen en dient er gekeken te worden naar de huidige planning van vlootvervangning. Dit kan vijf tot tien jaar duren. Emissiezones voor recreatievaart kunnen binnen vijf jaar ingesteld worden, al dient hier wel voldoende maatschappelijk draagvlak te zijn. Uit een nulmeting van de gemeente Amsterdam blijkt 76% van de passagiersvaartuigen al uitstootvrij vaart, tegen 5% van de pleziervaartuigen (Gemeente Amsterdam, 2021). Er is geen verplichte registratie voor recreatieboten die gesloopt worden. Echter kan aangenomen worden dat er de komende decennia meer recreatieboten zullen worden gesloopt dan nieuw verkocht, mede door vergrijzing (Waterrecreatie Advies, 2016).</p>	
Indicatie zichtbaarheid effecten	<p>Reductie in CO₂. Verbeterde leefbaarheid, vooral in stadscentra, wegens reductie in luchtvervuilende emissies en geluid. Daarbij verlaagde kans op verontreiniging van waterwegen en kanalen. Vergrote vraag naar duurzame energie- en laadstations.</p>	
Categorie		
Thema	2. Elektrisch vervoer en beprijzing.	
Type	ZE-personevervoer	
Trias Mobilica	Verschonen	
Gebiedstypologie		
Randvoorwaarden voor slagen	<p>Duurzaam inkopen of ZE-concessiebeleid op publieke vaardiensten. Ook overeenstemming met belangenpartijen voor het toepassen van regionale emissieregels op recreatievaart. Eventuele subsidies voor het overstappen naar duurzame (aandrijving van) vaartuigen en duurzame pleziervaart.</p>	
Metropolitaan	+	<p>Nederland als waterland heeft veel gebieden waar personenvervoer en recreatievaart over water voorkomt. In metropolitane gebieden worden ov-verbindingen over water gebruikt om personen te vervoeren naar andere steden of wijken, zoals de Waterbus in Rotterdam en veerponten in Amsterdam. Recreatievaart speelt zich, behalve in enkele historische centra, voornamelijk af in landelijke gebieden. Het effect van de maatregelen is daarom lager in stedelijke gebieden.</p>
Stedelijk	+	
Landelijk	+	
Emissiereductie		
Effect op CO ₂	12 ± 9 kton CO ₂	
Toelichting op rekenmethodiek (zie Bijlage C)	<p>Het percentage van het personenvervoer over water (inclusief recreatievaart) dat in 2030 ZE kan zijn is geschat op 20%. Voor de vaartuigen die in 2030 niet zero-emissie zijn is een efficiëntieverbetering van 5% aangenomen.</p>	

Overige effecten		
Effect op de vraag naar duurzame energie (i.r.t. RES)	++	Grote ZE-vaartuigen vragen veel duurzame energie. Dit gebeurt middels een directe aansluiting met walstroom als het vaartuig over een accupakket beschikt. Voor pleziervaart worden er laadpalen geplaatst aan de kade, zoals in Amsterdam waar volgens de nota in 2020 zo'n 50 tot 100 laadpalen geplaatst zouden worden in de buitengebieden (Gemeente Amsterdam, 2020). Kleine boten met elektrische buitenboord motoren hebben accupakketten die eigenaren mee naar huis kunnen nemen om daar op te laden.
Leefbaarheid	++	De meeste recreatievaart speelt zich af of in metropolitane stadscentra of in landelijke (natuur)gebieden. Vooral hier zal de leefbaarheid toenemen doordat er minder luchtvervuiling en minder geluid zal worden uitgestoten.
Bereikbaarheid	0	De bereikbaarheid verandert niet door het instellen van een milieuzone voor personenvervoer en recreatievaart.
Verkeersveiligheid	0	De verkeersveiligheid verandert niet door het instellen van een milieuzone voor personenvervoer en recreatievaart.
Geluid	++	Het geluid neemt af door ZE-vaartuigen, wat vooral in stadscentra en natuurgebieden voor een betere leefbaarheid zorgt.
Verantwoordelijkheid		
Bestuurlijk	Gemeente en provincie	
Verantwoordelijkheden	In de implementatiefase expliciet en passend maken van maatregelen (bijvoorbeeld prikkel via belasting/ toegangsbeperking, opstellen implementatiestrategie, laadpunten walstroom vaststellen inclusief verantwoordelijkheden) + juridisch correct formuleren van eisen en toets op uitvoerbaarheid eisen uitvoeren concessiebeheerders. In de uitvoeringsfase toezicht houden op naleving maatregel (door middel van aanspreken, uitdelen boetes), mogelijk uitvraag doen en begeleiden aan leveranciers + operators laadpunten walstroom.	
Partners/Stakeholders	Vervoerders, concessiehouders, exploitanten van personenvervoer over water	
(Implementatie-) kosten (€/CO₂-reductie)		
Overheid (implementatiekosten)	€€€	Investerings in nieuwe vaartuigen voor personenvervoer zijn relatief hoog, aangezien de huidige vloot vervangen moet worden, welke vaak een lange levensduur hebben. Richting 2030 is de verwachting dat de kosten gedaald zijn door de autonome ontwikkeling in ZE-technologie en het aanbod van ZE-vaartuigen.
Nationale kosten	€€€	
Kosten eindgebruiker	€	
Overig		
Mogelijke maatschappelijke baten	Verbeterde leefbaarheid; Reductie in luchtvervuilende emissies en in geluid.	
Mogelijke maatschappelijk kosten	Overstap voor recreatievaart naar emissievrije vaartuigen/aandrijving.	
Overige aandachtspunten	Geen.	
Bronnen		
(Gemeente Amsterdam, 2020, Waterrecreatie Advies, 2016)		
<p>0 = geen tot verwaarloosbaar effect; + = positief effect; ++ hoog positief effect; +++ zeer hoog positief effect; -€ = <0 €/ton CO₂-reductie; € = 0-10 €/ton CO₂-reductie; €€ = 10-100 €/ton CO₂-reductie; €€€ = >100 €/ton CO₂-reductie</p>		